Adroddiad i'r:	**Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol**
Dyddiad y Cyfarfod:	**15 Mehefin 2016**
Aelod / Swyddog Arweiniol:	**Barbara Smith - Aelod Arweiniol Moderneiddio**
	Alan Smith - Pennaeth Gwella Busnes a Moderneiddio
Awdur yr Adroddiad:	**Alan Smith**
Teitl:	**Adroddiad SIRO ar gyfer 2015/16**

1. Am beth mae’r adroddiad yn sôn?

Mae'r adroddiad yn cwmpasu'r cyfnod o fis Ebrill 2015 i fis Mawrth 2016 ac yn rhoi manylion achosion o dorri'r ddeddf diogelu data gan y Cyngor sydd wedi bod yn destun ymchwiliad gan yr Uwch Swyddog Risg Gwybodaeth (SIRO- Pennaeth Moderneiddio a Gwella Busnes yng Nghyngor Sir Ddinbych). Mae hefyd yn ymdrin â chwynion am y Cyngor yn ymwneud â deddfwriaeth Rhyddid Gwybodaeth sydd wedi cael eu cyfeirio at Swyddfa’r Comisiynydd Gwybodaeth, ac yn rhoi rhywfaint o wybodaeth am geisiadau Mynediad i Wybodaeth/ Rhyddid Gwybodaeth a wneir i'r Cyngor.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio’r adroddiad hwn?

Mae Polisi Diogelu Data'r Cyngor yn gofyn am adroddiad blynyddol ar gynnydd i'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol i ganiatáu’r Aelodau i oruchwylio'r broses.

3. Beth yw'r Argymhellion?

Dylai cynnwys yr adroddiad gael ei nodi gan y Pwyllgor.

4. Manylion yr adroddiad.

Ochr yn ochr â'r Swyddog Diogelu Data, mae’r Uwch Swyddog Risg Gwybodaeth (SIRO) â chyfrifoldeb penodol i sicrhau bod yr wybodaeth a gedwir gan y Cyngor yn cael ei rheoli'n ddiogel, yn effeithiol ac yn unol â'r ddeddfwriaeth. Mae'r systemau a gynlluniwyd i sicrhau bod y rolau hyn yn cael eu gwneud yn llwyddiannus yn dibynnu ar dryloywder ac agoredrwydd, felly mae'n arbennig o bwysig bod Aelodau’n cael trosolwg o'r broses.

Rwy’n falch o adrodd na fu unrhyw achosion difrifol o dorri’r Ddeddf Diogelu Data yn y Cyngor yn ystod 2015/16. Er bod pum digwyddiad lle y collwyd neu y peryglwyd data personol a adroddwyd i’r Uwch-Berchennog Risg Gwybodaeth a’u harchwilio, nid oedd unrhyw un yn ddigon difrifol i’w hadrodd i Swyddfa’r Comisiynydd Gwybodaeth. Mae hyn yn duedd sy’n gwella: bu’n rhaid i ni adrodd 2 o achosion difrifol i Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth yn 14/15 a 4 yn 13/14. O'r 5 achos a ddigwyddodd yn CSDd yn 2015/16, cafodd yr wybodaeth ei hadfer yn gyflym ym mhob achos ac ni arweiniodd at unrhyw niwed sylweddol. Roedd tri o’r achosion hyn yn cynnwys anfon data personol i’r cyfeiriad anghywir;

un yn ymwneud â gwybodaeth bersonol yn cael ei styffylu i ohebiaeth arall mewn camgymeriad ac roedd un ymwneud â gweithiwr CSDd yn gadael gwybodaeth bersonol ar lungopïwr mewn siop un alwad.

Un o ganlyniadau ymchwiliadau'r Uwch-Berchennog Risg Gwybodaeth oedd gwella'r ffocws ar y systemau a'r prosesau yn y timau lle y digwyddodd yr achosion hyn. Cynhaliwyd sesiynau gweithdy gyda'r timau gweinyddol yn y Gwasanaethau Plant ac Addysg i archwilio sut y gellir adolygu eu prosesau a sut i sicrhau bod yr wybodaeth a gedwir ganddynt yn cael ei diweddaru gan grwpiau proffesiynol eraill. Mae nifer o fentrau ymarferol wedi deillio o hyn, gan gynnwys gwell defnydd o swyddogaethau postgyfuno o fewn system TGCh PARIS, y defnydd o amlenni 'ffenestr' fel nad oes yn rhaid ailysgrifennu cyfeiriadau, a gwaith pellach gyda grwpiau proffesiynol i wella eu prosesau recordio.

Y Ddeddf Diogelu Data Newydd

Dylai'r Aelodau nodi y disgwylir i'r Rheoliadau Diogelu Data Cyffredinol newydd gael eu cyhoeddi yn ystod mis Gorffennaf 2016. Mae cyfnod pontio o 2 flynedd cyn iddynt gael eu gorfodi yn 2018. Ar ôl pedair blynedd o gynllunio, bydd y rheoliadau hyn yn disodli Deddf bresennol Diogelu Data 1998. Disgwylir i'r Rheoliadau Diogelu Data Cyffredinol fod yn debyg i Ddeddf Diogelu Data 1998 ond byddant yn cynnwys gofynion newydd fydd yn ei gwneud yn ofynnol i Reolwyr Data (gan gynnwys y Cyngor) ystyried a sicrhau fod y bobl, y prosesau a'r gweithdrefnau priodol yn eu lle yn barod ar gyfer 2018:

- Dirwyon mwy am achosion difrifol o dorri rheoliadau Diogelu Data. Uchafswm y ddirwy fydd 20 miliwn Ewro (£500mil ar hyn o bryd).
- Bydd yn rhaid i bob Rheolydd Data enwebu Swyddog Diogelu Data sy'n cael eu galluogi i wneud penderfyniad diduedd.
- Bydd Ceisiadau gan Unigolion i Weld Gwybodaeth Amdanynt eu Hunain yn rhad ac am ddim ac mae'n rhaid ymateb iddynt o fewn 1 mis (£10 ar hyn o bryd gyda therfyn amser o 40 diwrnod).
- Hysbysiadau gorfodol o achosion difrifol diogelu data.
- Mwy o bwyslais ar sicrhau fod rhannu data personol yn seiliedig ar resymau cyfreithiol.
- Dogfennaeth orfodol, yn bennaf bod angen cynnal Asesiadau o Effaith ar Breifatrwydd a chreu Cofrestrau Ased Gwybodaeth.
- Mwy o bwyslais ar dderbyn caniatâd penodol gan unigolion h.y. mae'n rhaid i unigolion ddewis ymuno yn hytrach na dewis peidio ymuno.

Pan fydd CSDd yn rhannu gwybodaeth bersonol gyda'i bartneriaid yn y sector cyhoeddus, gwneir y trefniant yng nghyd-destun cytundeb WASPI (Cytundeb Rhannu Gwybodaeth Bersonol Cymru), y mae'r Cyngor wedi cofrestru ar ei gyfer. Bydd y rheoliadau newydd yn rhoi mwy o bwyslais ar arddangos y sail gyfreithiol ar gyfer rhannu gwybodaeth yn y dyfodol, ond dylai bod hyn yn bosibl o fewn y trefniadau WASPI presennol.

Ceisiadau Rhyddid Gwybodaeth a Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol.

Derbyniwyd cyfanswm o 1,236 o geisiadau yn ystod y 12 mis diwethaf hyd at 31 Mawrth 2016. Unwaith eto, mae'r ffigur hwn yn nodi cynnydd ers y llynedd (+8%), gyda nifer uwch o

geisiadau Rhyddid Gwybodaeth a Cheisiadau gan Unigolion i Weld Gwybodaeth Amdanynt eu Hunain, mae'n ymddangos bod lefel y ceisiadau Rhyddid Gwybodaeth yn cyrraedd isafbwynt. O'r rhain, atebwyd 93% o fewn y safon o 20 diwrnod a chymeradwywyd 897 ohonynt yn llawn neu'n rhannol. Y prif resymau dros wrthod cais oedd naill ai nid oedd yr wybodaeth gennym neu ei fod eisoes ar gael i'r cyhoedd mewn man arall.

Tabl 1: Nifer y ceisiadau a gwblhawyd ar gyfer 2015/16 a 2014/15.

	Rhyddid Gwybodaeth	**Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol**	**Cyfanswm**	**DP**	**Cyfanswm pellach**
14/15	880	127	**1007**	131	1138
15/16	871	183	**1054**	182	1236

Roedd y ceisiadau Rhyddid Gwybodaeth a Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol yn canolbwyntio ar rai meysydd penodol yn fwy nag eraill ac fel o'r blaen, roeddent yn ymwneud â busnesau neu gan unigolion yn bennaf. Mae'r rhai a gyflwynodd ceisiadau amlaf dros y 12 mis diwethaf wedi'u nodi yn y tabl isod.

Tabl 2: Math o ymgeisydd 2015-2016

Math o Ymgeisydd	**Nifer y ceisiadau**
Academaidd	18
AC/AS	104
Busnes	181
Elusen / Grŵp Lobi	56
Cynghorydd	2
Unigolyn	494
Y Cyfryngau	153
GIG	1
Awdurdodau eraill	22
Cyfreithwyr	11
Undebau	12
Cyfanswm	1054

Mewn rhai achosion, cafodd penderfyniadau ynglŷn â mynediad i wybodaeth eu herio gan y gofynnwr, neu nid oedd cytundeb yn fewnol ynghylch a ddylai gwybodaeth a gedwir gan y Cyngor gael ei rhyddhau ai peidio. Cafodd yr achosion hyn eu hadolygu gan Banel a gadeiriwyd gan y Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol, AD a Democrataidd. Cyfarfu'r panel 7 gwaith yn ystod y flwyddyn ac adolygwyd 14 o achosion. Mae Atodiad A yn rhestr o'r rhain, ynghyd â chanlyniad pob adolygiad.

Yn 15/16, ni ymchwiliwyd unrhyw gwynion am y Cyngor o dan Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth gan Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth, o gymharu â 3 yn 14/15. Fel ymateb i gwynion y llynedd, gwellwyd ein gweithdrefnau i sicrhau bod achosion cymhleth yn cael eu cydnabod

yn gynnar yn y broses er mwyn gallu darparu ymatebion prydlon, ac ymddengys fod y camau hyn wedi gwella perfformiad y Cyngor.

Dylid nodi fod rheoli ceisiadau Rhyddid Gwybodaeth/Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol a Diogelu Data yn parhau i achosi costau o ran adnoddau i'r Cyngor, gyda swyddog yn ymwneud â hyn yn llawn amser. Yn ogystal â hyn, darperir gwaith sylweddol o fewn gwasanaethau gan Swyddogion Rheoli Gwybodaeth, sy'n darparu'r atebion manwl ar gyfer pob cwestiwn.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Mae'r adroddiad hwn yn cefnogi amcan y Cyngor i foderneiddio, ond nid yw'n uniongyrchol gysylltiedig â blaenoriaeth gorfforaethol.

6. Faint fydd hyn yn ei gostio a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol i'w hystyried.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb (AEG) a gynhaliwyd ar y penderfyniad? Dylai'r templed AEG wedi'i lenwi gael ei atodi fel atodiad i'r adroddiad.

Nid oes angen asesiad gan fod yr adroddiad hwn er gwybodaeth yn unig.

8. Pa ymgynghoriadau a gynhaliwyd gyda'r Pwyllgorau Archwilio ac eraill?

Dim, mae'r adroddiad er gwybodaeth yn unig.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

Dim angen.

10. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

Mae camau gweithredu'r aelodau sy'n archwilio'r adroddiad hwn yn rhan o'r broses o liniaru'r risg corfforaethol sy'n ymwneud â rheoli gwybodaeth.

11. Pŵer i wneud y Penderfyniad

Nid oes angen penderfyniad.

Atodiad A: Cyfarfodydd Panel Mynediad i Wybodaeth 2015-16

Dyddiad Cyfarfodydd Panel Mynediad i Wybodaeth	**Mater**	**Canlyniad**
16/04/2015	Rhyddid Gwybodaeth 4443 – Landlordiaid a Budd-daliadau Tai	Ymgynghori â landlordiaid
	Rhyddid Gwybodaeth 4482 – Adroddiad Sbectrwm	Adran 22 (cyhoeddiad yn y dyfodol)
01/05/2015	Rhyddid Gwybodaeth 4443 – Landlordiaid a Budd-daliadau Tai	Datgelu'r holl wybodaeth. (penderfyniad Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth yn ddiweddar)
	Rhyddid Gwybodaeth 4524 – Balansau Credyd Treth y Cyngor	Datgelu cyfeiriadau. Atal enwau'r gweithredwyr. (penderfyniad Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth yn ddiweddar)
02/07/2015	Rhyddid Gwybodaeth 4647 – Llythyr Ymddiswyddo Cynghorydd	Datgelu'r llythyr (Atal y cyfeiriad)
	Rhyddid Gwybodaeth 4757 – Eiddo Gwag	Eithriad Adran 31 (atal trosedd) wedi'i gadarnhau ar gyfer eiddo preswyl. S40 (2) wedi'i gadarnhau ar gyfer enwau perchnogion (data personol).
	Rhyddid Gwybodaeth 4770 – Cartrefi Gofal	Angen mwy o wybodaeth gan y Gwasanaeth (Canlyniad terfynol – Adran 43 yn rhannol – sensitifedd masnachol)
	Rhyddid Gwybodaeth 4728 – Hysbysiadau Gwella	**Ni** fydd enwau'r swyddogion yn cael eu hatal dan Adran 40 (2) (data personol).
	Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol 564 – Contractau Rheoli Gwastraff	Adran 43 (Sensitifedd Masnachol) ar gyfer rhan o'r cais
25/08/2015	Rhyddid Gwybodaeth 4775– Angladdau Iechyd Cyhoeddus	Adran 22 (cyhoeddiad yn y dyfodol) Adran 31 (Atal trosedd)
17/12/2015	Rhyddid Gwybodaeth 137–	Adran 12 (terfyn priodol) ac

	Lleoliadau Trwyddedig	Adran 40 (2) (data personol)
17/03/2016	Rhyddid Gwybodaeth 404 – Gwaharddiadau	Adran 40 (2) (data personol) wedi'i gadarnhau ar gyfer rhannau o'r cais
31/03/2016	Ceisiadau lluosog gan un unigolyn	Adran 12 (terfyn priodol). Adran 14 (blinderus)
	Rhyddid Gwybodaeth 721 – Cytundeb Masnachfraint Bwyd	Adran 43 (sensitifedd masnachol)